

أَنَا زَعِيمٌ بِبَيْتٍ فِي رِضَى الْجَنَّةِ وَ بَيْتٍ فِي وَسْطِ الْجَنَّةِ وَ بَيْتٍ فِي أَعْلَى الْجَنَّةِ، لِمَنْ تَرَكَ الْمِرَاءَ وَإِنْ كَانَ مُجْحِقًا وَلِمَنْ تَرَكَ الْكُذْبَ وَإِنْ كَانَ هَازِلًا وَلِمَنْ خَشَنَ خُلُقَهُ.

من خانهای را در حومه بهشت و خانهای را در مرکز بهشت و خانهای را در بالای بهشت ضمانت می‌کنم، برای کسی که بحث و مجادله را رها کند؛ هر چند حق با او باشد و برای کسی که دروغ را هرچند به شوخی، ترک گوید و برای کسی که خوش‌خو باشد.

الخصال: ۱۴۴/۱۷۰

آیت‌الله اعرافی

در آیین آغاز سال تحصیلی مؤسسه امام خمینی رحمته‌الله علیه تأکید کرد

بازتعریف «بلاغ مبین»

در تراز تحولات جهانی

مدیر حوزه‌های علمیه، با تأکید بر ضرورت نظریه‌پردازی واسط برای پیوند حوزه و جامعه، بر لزوم بازتعریف رسالت «بلاغ مبین» در تراز تحولات جهانی تأکید کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله علیرضا اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه کشور در آیین افتتاحیه سال تحصیلی ۱۴۰۵ ـ ۱۴۰۴ مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمته‌الله علیه که ۲۴ شهریور در تالار این مؤسسه برگزار شد، ضمن تبریک ایام میلاد پیامبر اعظم صلی‌الله علیه و آله و امام جعفر صادق علیه‌السلام و نیز هزارو پانصدمین سالروز میلاد پیامبر اسلام صلی‌الله علیه و آله و آغاز سال تحصیلی جدید، با اشاره به بخش‌هایی از نهج‌البلاغه،

بر ضرورت توجه طلاب به نهج‌البلاغه تأکید و تصریح کرد: نهج‌البلاغه باید در کنار دست طلاب باشد. این کتاب فقط مجموعه‌ای از معارف بلند و ژرف نیست؛ بلکه آمیخته با آرایه‌های ادبی فاخر، روح حماسی، جهادی و اخلاقی است. ویژگی نهج‌البلاغه این است که اخلاق در آن با عرصه‌های مدیریت، حاکمیت و حتی جنگ آمیخته شده است؛ از همین رو اخلاق نهج‌البلاغه، هم جنبه معرفتی دارد و هم جنبه عملیاتی.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، با مقایسه شرایط امروز با دوران پیش از انقلاب اسلامی، یادآور شد: در دهه‌های قبل از انقلاب، سه موج سهمگین پیش روی ملت ایران بود: یکم: موج الحاد و دوری از دین در سطح جهانی؛ دوم: موج عقب‌گرد فکری و سیاسی در جهان اسلام؛ و سوم: موج استبداد و وابستگی داخلی در کشور.

در این فضای تاریک امام خمینی رحمته‌الله علیه برخاست؛ بدون تکیه بر قدرت‌های مادی و با اراده‌ای الهی و معرفتی عمیق، توانست بزرگ‌ترین تحول سیاسی و معنوی قرن را رقم بزند. این همان الگویی است که در نهج‌البلاغه درباره پیامبر اکرم صلی‌الله علیه و آله بیان شده است؛ یعنی ساختن عظمت از هیچ، با ایمان، اراده و اتصال الهی.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور افزود: امروز نیز حوزه‌های علمیه باید این پیام را درک کنند که هیچ‌گاه نباید مأیوس شد. شخصیت، اراده و معرفت، می‌تواند معادلات قدرت را تغییر دهد. این سنت الهی در تاریخ تکرار شده و در انقلاب اسلامی ایران نیز به‌وضوح دیده شد.

نقشه‌راه حوزه‌های علمیه

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه در ادامه، به تبیین جایگاه حوزه‌های علمیه پرداخت و اظهار کرد: پیام رهبری معظم انقلاب درباره حوزه‌های علمیه، نقشه راهی برای آینده است. این پیام به‌معنای نادیده‌گرفتن کاستی‌ها نیست؛ بلکه هم توفیقات حوزه را برحسته می‌کند و هم ما را متوجه کمبودها و نیازهای اصلاحی می‌سازد. تفسیر درست این پیام، نگاه متعادل است و هم باید افتخارات و ظرفیت‌های حوزه را دید و هم برای جبران ضعف‌ها تلاش کرد.

آیت‌الله اعرافی تأکید کرد: دفاتر و اسناد بسیاری در اختیار ماست که نشان می‌دهد، رهبری معظم انقلاب با دقت، حوزه را رصد و تحلیل کرده‌اند. امروز وظیفه ما این است که در عرصه‌های علمی، تبلیغی و مدیریتی، نهج‌البلاغه را چراغ راه قرار دهیم و حوزه را در تراز جهانی ارتقا دهیم.

حوزه «بلاغ مبین» را

در تراز تحولات جهانی بازتعریف کند

مدیر حوزه‌های علمیه کشور در ادامه، با تأکید بر جایگاه تاریخی و رسالت بنیادین حوزه‌های علمیه در عرصه تبلیغ، گفت: یکی از مأموریت‌های اصلی حوزه‌های علمیه «بلاغ مبین» است. این رسالت از قرآن و نهج‌البلاغه سرچشمه می‌گیرد و همه عرصه‌های حیات فردی و اجتماعی را در بر می‌گیرد؛ از معارف عالی توحیدی تا وظایف شخصی شرعی، از نظام اسلامی و ساختارهای آن تا سبک زندگی و مدیریت زیست و حتی نسبت انسان با طبیعت و حیوانات.

آیت‌الله اعرافی با بیان این‌که تبلیغ دینی و جهاد فرهنگی باید برآمده از درون حوزه علمیه باشد، افزود: خروجی حوزه تنها درس و بحث نیست؛ بلکه باید در خدمت فکر و فرهنگ جامعه و انسان‌ها قرار گیرد. «تبلیغ» و «جهاد فرهنگی» رسالت درونی حوزه است؛ اما نتایج آن باید خود را در صحنه اجتماعی و بیرونی نشان دهد. «بلاغ مبین» در ظاهر یک کلمه ساده است؛ اما در واقع بار سنگینی از مسئولیت را بر دوش حوزه می‌گذارد. این نگاه باید دهه به دهه در ساختار حوزه نهادینه شود تا به همه ابعاد علمی، آموزشی و پژوهشی نفوذ کند. تبلیغ در این معنا، نه صرفاً یک بخش مجزا بلکه روح و جان همه نظامات علمی و معرفتی حوزه است.

ضرورت شناخت

فضای فکری و فرهنگی جامعه

عضو مجلس خبرگان رهبری در ادامه، با اشاره به تجربه تاریخی حوزه‌ها تصریح کرد: از دیرباز علمای بزرگ به مسأله تبلیغ پرداخته و

تکلیف ما سنگین است. خدا به هر کسی که نعمت داده، تکلیفش را سنگین‌تر کرده است. اگر کسی مال دارد، تکلیفش سنگین است. اگر کسی علم دارد، تکلیفش سنگین است. اگر کسی زور دارد، تکلیفش سنگین است؛ چون باید به درد مستضعف برسد. اگر آبرو دارد، باید به درد مردم برسد. یادمان باشد که یک وقتی محتاج همین بندگان خدا خواهیم شد که اینها در حق ما شفاعت کنند؛ بیایند شفاعت ما را بکنند که خدایا! این را ببخش که به من مسأله یاد داد تا من به بهشت بروم.

نظریه‌ها باید میان مبانی معرفتی و نیازهای واقعی جامعه پل بزنند؛ همان‌طور که شهید مطهری رحمته‌الله علیه در کتاب خدمات متقابل اسلام و ایران، نظریه‌ای واسط ارائه داد و توانست، گروه‌های فکری مربوط به ایران‌گرایی، ملی‌گرایی و ناسیونالیسم را در آن دوران باز کند. امروز نیز حوزه علمیه باید به تولید چنین نظریه‌هایی اهتمام ورزد.

مدیر حوزه‌های علمیه ادامه داد: در فضای دانشگاهی و اجتماعی، نظریه‌های واسط می‌توانند، کاربردهای فراوانی داشته باشند و از حالت صرفاً انتزاعی خارج شوند. متأسفانه در عرصه اصلاحات اجتماعی و نظامات اجرایی، کمتر شاهد بروز این دست نظریه‌ها بوده‌ایم. یکی از آسیب‌های جدی همین است که نتوانسته‌ایم، این مباحث را به عرصه‌های عملی و نظام‌سازی وارد کنیم.

آیت‌الله اعرافی با اشاره به ظرفیت‌های گسترده حوزه علمیه، خاطرنشان کرد: حوزه علمیه باید در کنار توجه به مبانی اصیل و قدیمی، نگاه خود را متوجه مسائل معاصر کند و با طراحی الگوهای نوین به تولید فکر نظام‌مند بپردازد. پروژه‌های متعددی در حوزه سیاست، اقتصاد و علوم انسانی وجود دارد که می‌تواند، مبانی چنین نظریه‌پردازی‌هایی قرار گیرد، به‌شرط آنکه با عمق‌بخشی و نظام‌مندی پیگیری شوند.

عضو مجلس خبرگان رهبری تأکید کرد: وظیفه حوزه تنها انتقال معارف سنتی نیست؛ بلکه باید با شناخت دقیق شرایط زمانه و نیازهای جامعه، نظریه‌های واسطی تولید کند که گروه‌های فکری را باز کرده و جامعه را در مسیر تعالی پیش ببرد. «بلاغ مبین» در این معنا، رسالت همه‌جانبه حوزه است که باید در همه سطوح علمی، پژوهشی و تبلیغی مورد توجه قرار گیرد.

حوزه‌نیازمند

بازخوانی تاریخی تمدن اسلامی و ایران است

مدیر حوزه‌های علمیه کشور در ادامه بر ضرورت تقویت رویکرد تاریخی در حوزه‌های علمیه تأکید کرد و گفت: اگر غرب‌شناسی ما از پشتوانه یک نگاه تاریخی. تحلیلی برخوردار نباشد، نمی‌تواند کار بنیادین انجام دهد. ما نیازمند سه سطح از بازخوانی تاریخی هستیم:

نخست: بازخوانی تحلیلی تاریخ غرب؛

دوم: نگاه تاریخی به تمدن اسلامی؛

سوم: بازخوانی تاریخی ایران میانه و معاصر.

این سه ضلع می‌تواند زمینه‌ساز فهم عمیق‌تر مسائل جهان معاصر باشد.

آیت‌الله اعرافی اظهار کرد: نگاه تاریخی به نهاد روحانیت و تحولات حوزه کمتر مورد توجه قرار گرفته است. ما نیاز داریم که علاوه بر پژوهش‌های درون‌علمی، به مباحث عمومی نیز بپردازیم؛ مباحثی که برای عموم جامعه به‌ویژه نسل جوان روشن‌کننده مسیر آینده باشد. فقدان این نگاه تاریخی، یکی از خلأهای جدی در مطالعات است.

لزوم بررسی تحلیلی و روشمند

تاریخ حوزه و نهاد روحانیت در ایران

وی افزود: در آغاز فعالیت مرکز تدوین متون و منابع درسی نیز بر این نکته تأکید داشتم که ما دست‌کم نیمی از آرمان‌های خود را باید بر پایه بازخوانی تاریخی بنا کنیم. همان‌طور که یک نگاه تاریخی به چهارده قرن تمدن اسلامی ضروری است، باید تاریخ حوزه و نهاد روحانیت در ایران به‌صورت تحلیلی و روشمند بررسی شود. این امر به ما کمک می‌کند که مسیر آینده را بهتر بشناسیم و جایگاه خود را در جهان معاصر دقیق‌تر درک کنیم.

آیت‌الله اعرافی خاطرنشان کرد: در پیام‌ها و موضوعاتی که ارائه می‌کنیم، باید رگه‌های نگاه تاریخی نمایان باشد. این نگاه نه فقط در علوم تخصصی بلکه در حوزه‌های عمومی نیز مورد نیاز است تا بتواند، افق‌های جدیدی را برای جامعه اسلامی بگشاید. امیدواریم که این مسیر بتواند به تعمیق رسالت‌های حوزه کمک کند.

مدیر حوزه‌های علمیه در پایان، خطاب به طلاب و اساتید گفت: برای همه دانش‌پژوهانی که تازه وارد این مؤسسه شده‌اند و در مسیر رشد و تعالی علمی و معنوی قرار گرفته‌اند، آرزوی توفیق دارم. همچنین امیدوارم خداوند همه اساتید و اعضای هیئت علمی را در انجام وظایف علمی و رسالت‌های بزرگ یاری کند و همه ما را در خدمت به دین و جامعه اسلامی موفق بدارد.

- سال بیست و چهارم
- شماره ۸۵۴
- دوشنبه ۳۱ شهریور ۱۴۰۴
- ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly
<div><div>   </div><div>صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه</div></div>
<div><div>   </div><div>مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضاستمی</div></div>
<div><div>   </div><div>سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه</div></div>
<div><div>   </div><div>تلفن: ۳۲۹۰۰۵۳۸ • شماره: ۳۲۹۰۱۵۲۳</div></div>
<div><div>   </div><div>صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱</div></div>
<div><div>   </div><div>نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵</div></div>
<div><div>   </div><div>پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir</div></div>
<div><div>   </div><div>پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir</div></div>
<div><div>   </div><div>کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم (۶۵۵۸۶۸۰۱) (۴۱)</div></div>

ای مدنی برقع و مکی نقاب
سایه‌نشین چند بود آفتاب
منتظران را به لب آمد نفس
ای ز تو فریاد به فریادرس
ملک برآرای و جهان تازه کن
هر دو جهان را پر از آوازه کن
سگه تو زن تا امرا کم زنند
خطبه تو کن تا خطبا دم زنند
ما همه جسمیم بیا جان تو باش
ما همه موریم سلیمان تو باش
شحنه تویی قافله تنها چراست
قلب تو داری علم آتجا چراست
ز اقت این خانه اقت‌پذیر
دست برآور همه را دست گیر
گر نظر از راه عنایت کنی
جمله مهمات کفایت کنی

برکت وجودی کریمه اهل بیت علیهم‌السلام، قرن‌هاست که در این سرزمین، جاری است.
عصمت قم وچشمه کوثر، حرم حضرت معصومه علیه‌السلام است.

او فاطمه ثانی است،

بانوی نجابت و پاکی،

چشمه فیض و کرامت و عفاف،

برکات از حریم و حرم او می‌جوشد.

فقیهان و عارفان و زائران، از زرمز فیض او می‌نوشتند و سیراب می‌شوند.

مزار باشکوه بانوی نور، این خطه کویری را به «گلشن ایمان» و«بوستان معرفت» تبدیل کرده است.

مغناطیس محبتش، کهربای جان‌های شیفته ونگاه‌های مشتاق و دل‌های حق‌جو است.

قم، «عاصمه تشیع» است و این بانو، «معصومه اهل بیت علیهم‌السلام» و عصمت عترت!

کوثر همیشه جوشان حرم حضرت فاطمه علیه‌السلام، سیراب‌کننده تشنگان علم و ایمان و حکمت و معنویت است.

«حوزه علمیه»، اگر درخت پربراری در گلستان معارف

دین است، به‌برکت همجواری با این حریم و حرم است.

قم، حرم اهل‌لبیت علیهم‌السلام و آشیانه تشیع و مآمن دل‌باختگان فضیلت‌ها و کانون نهضت است.

ایام وفاتش اگر بار غم بر دل‌های محبتّان می‌گذارد؛ ولی آثار ماندگار این حرم و انواری که از اینجا به همه عالم گسترده می‌شود، تسلا‌ی دل‌هاست.

سلام خدا بر او باد که شفیع‌ه محشر است و یادگار ماندگار خاندان رسالت در این دیارا

اشتراک افق حوزه

۰۳۶۰۵۳۹۰۰۳۲۹-۰۲۵

۰۴۵۰۹۱۴۶۹۱۹۹۰۹